

Aan de gemeenteraad

Datum : 14 maart 2023
Zaaknummer : 116898
Contactpersoon : Loek ten Cate
Telefoonnummer : 0611332992

Onderwerp: Oprichting Horeca BV door Sportbedrijf Arnhem

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van het besluit van het Sportbedrijf Arnhem BV om een Horeca BV op te richten. In deze brief geven we aan hoe dit besluit zich verhoudt tot de gemeente als aandeelhouder en subsidieverlener van het Sportbedrijf.

Inleiding

Sportbedrijf Arnhem vervult een belangrijke rol in het vervullen van ambities van de gemeente als het gaat om een gezonde samenleving. Dit doen zij onder andere door het activeren, stimuleren en faciliteren van sport, bewegen en initiatieven voor een gezonde leefstijl. Sportbedrijf Arnhem is mede-uitvoerder van de nota "gezond en fit". Zij heeft als opdracht bij te dragen aan een vitale stad en haar bewoners. Horeca maakt veelal een onderdeel uit van gemeentelijke sportaccommodaties zoals sporthallen en de zwembaden en vervult daarin een belangrijke maatschappelijke functie. Om ook via de horeca beter invulling te geven aan de sociaal-maatschappelijke doelstellingen acht het Sportbedrijf het noodzakelijk een aparte horeca BV op te richten. Statutair gezien kan zij hier zelfstandig toe besluiten; in de praktijk heeft het Sportbedrijf nadrukkelijk de afstemming hierover met de gemeente gezocht. In deze raadsbrief wordt uitgelegd waarom de gemeente vanuit haar rol als aandeelhouder en subsidieverlener positief tegenover dit initiatief staat.

Maatschappelijk waarde horeca vergroten

De horeca kan een belangrijke bijdrage leveren aan onze doelstellingen. Dit uit zich onder andere in een gezond, duurzaam en betaalbaar aanbod qua voeding in de horeca. Daarnaast wil het Sportbedrijf met de horeca een belangrijke sociale bijdrage leveren op het vlak van ontmoeten, wijkfunctie en het tegengaan van eenzaamheid. Daartoe heeft zij een visie ontwikkeld op de functie van de horeca. Als college zijn wij enthousiast over deze visie, aangezien deze goed aansluit bij de doelstellingen die wij als gemeente hebben op het gebied van een gezonde leefstijl. De afgelopen tijd heeft het Sportbedrijf een aantal horecavoorzieningen in sportaccommodaties terug in eigen beheer genomen. Dit stelt het

Sportbedrijf in staat de horeca beter te benutten ten gunste van onze doelstellingen. Een onderdeel daarvan is het oprichten van een aparte horeca BV.

Noodzaak oprichting horeca BV

De horeca, als onderdeel van de exploitatie van sportaccommodaties, is verlieslatend. Dit komt omdat winst niet het primaire doel is van de horeca, maar de maatschappelijke functie voorop staat. Zo heeft de horeca ruime openingstijden. Een voorbeeld: het kopje koffie na het zwemmen voor ouderen heeft een belangrijke sociale functie, maar is financieel onrendabel. Dat kopje koffie is van groot belang, bijvoorbeeld om een bijdrage te leveren aan het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen.

Het verlieslatende karakter van de horeca wordt echter onnodig versterkt doordat het Sportbedrijf met een relatief dure Vermo (Verzelfstandigde maatschappelijke organisaties)-CAO moet werken, met toelagen voor werken in de avonden en weekenden. Door een aparte BV op te richten kan goed opgeleid horecapersoneel geworven worden dat onder de CAO Horeca kan werken. Zo voorkomt Sportbedrijf dat hier bijvoorbeeld zwembadpersoneel voor wordt ingezet; medewerkers die dit tussen hun eigenlijke werkzaamheden door doen.

Doorlopen proces

Adviesbureau HTC heeft begin 2020 geadviseerd om, op basis van de financiële noodzaak en de bovengenoemde eisen ten aanzien van gezond aanbod en openingstijden, de horeca professioneel en in eigen beheer te exploiteren door het opzetten van een eigen horeca BV. Als onderdeel van het proces om te komen tot oprichting van de Horeca BV is er een businesscase opgezet voor de verdere personele en juridische consequenties en is er een positieve second opinion uitgebracht door Adviesbureau Tien.

Relatie tot de gemeente

De gemeente verlangt van het Sportbedrijf dat zij geen activiteiten onderneemt die in strijd zijn met gemeentelijk beleid. Daarom is er uitvoerig contact geweest over de oprichting van deze BV. Eén van de gespreksonderwerpen hierbij was dat de BV niet concurrerend zou zijn met andere horeca in de stad. Hierbij zijn we tot de conclusie gekomen dat dit inderdaad niet zo is. Dit komt enerzijds door de ligging van de horeca (in woonwijken of buitenwijken, niet-zijnde het centrum), maar ook doordat de horeca dienend moet zijn aan de sportieve en maatschappelijke activiteiten van het Sportbedrijf. Dat betekent dat er geen aparte horeca-activiteiten plaatsvinden zonder dat hier een sportieve of maatschappelijke activiteit aan gekoppeld is. Ten slotte is het uitbesteden aan een andere horeca-aanbieder niet goed mogelijk zonder het loslaten van de verlieslatende sociale functie.

Vanuit de rol van gemeente als subsidieverlener verandert er inhoudelijk gezien weinig. De subsidie voor exploitatie en beheer van sportaccommodaties (met de horeca als onderdeel) wordt verstrekt aan Sportbedrijf BV. In de subsidiebeschikking zijn voorwaarden vastgelegd, evenals in de huurcontracten die het Sportbedrijf heeft met de gemeente. De gemeente verhoudt zich in deze nog steeds tot het Sportbedrijf BV en niet tot de horeca BV. Het is zaak dat het Sportbedrijf er zorg voor draagt dat

eventueel uit te besteden diensten aan de horeca BV in lijn zijn met gemeentelijke doelstellingen gekoppeld aan de subsidie. Dat hebben zij gedaan door de visie van de op te richten horeca BV af te stemmen met gemeentelijk beleid en met de subsidieopdracht aan het Sportbedrijf.

Daarnaast is het voor de gemeente als subsidieverstrekker van belang dat de omvang van de subsidie die verstrekt wordt voor exploitatie en beheer van sportaccommodaties niet hoger wordt door deze ontwikkeling. Om te toetsen of deze ontwikkeling daadwerkelijk leidt tot lagere exploitatiekosten (en daarmee een lagere subsidiebehoefte voor dit onderdeel) verlangt de gemeente als subsidieverlener een nulmeting van de huidige kosten en een verantwoording op de kosten van de horeca BV. De gemeente vanuit haar rol als subsidieverlener heeft baat bij een lager exploitatietekort en daarmee subsidiebehoefte en ziet deze ontwikkeling dan ook als positief.

Financiële consequenties

Voor de gemeente zijn hier geen financiële consequenties aan verbonden. De horeca is nu ook reeds onderdeel van Sportbedrijf Arnhem (en zal niet rechtstreeks worden gesubsidieerd). Door de horeca in een aparte vennootschap onder te brengen kan de horeca mogelijk goedkoper worden geëxploiteerd in een andere CAO (Horeca) dan die voor de rest van het Sportbedrijf (Vermo) van toepassing is. Dat komt omdat er nu veel/hoge toeslagen betaald moeten worden voor Vermo-personeel in onder meer de avonden en de weekenden. Dit zou (oplopend) tot ca. € 75.000 per jaar aan loonkosten kunnen schelen. Daarnaast zijn de kosten die verband houden met horeca-activiteiten in de nieuwe situatie transparanter. De besparing die gerealiseerd wordt komt de subsidieverlener ten goede, waardoor er meer middelen zijn om invulling te geven aan activiteiten die bijdragen aan onze doelstellingen.

Risico's

Financieel: Bij een onverhoopt faillissement van de Horeca BV zijn de financiële risico's voor zowel de gemeente als voor Sportbedrijf niet groter dan in de huidige situatie.

Juridisch: Het Sportbedrijf zal vrijwel altijd de opdrachtgever zijn voor de Horeca BV. Daarmee haalt de Horeca BV in ieder geval 80% (merendeelcriterium) van haar omzet uit de opdrachten die door het Sportbedrijf zijn gegund. Het Sportbedrijf zal veelal concessie-opdrachten verstrekken voor het exploiteren van de horeca of opdrachten voor het op incidentele basis verzorgen van horeca bij sport- en recreatiegelegenheden. Het Sportbedrijf geeft aan dat hiermee voldaan wordt aan de criteria voor de quasi-inbestedings-uitzondering, ook als het uiteindelijk de gebruikers zijn (sporters etc.) die voor de horeca betalen. De horeca-activiteiten in de sportvoorzieningen mogen dus direct aan de Horeca BV worden vergund.

Kanttekeningen

- Medewerkers in dienst van Sportbedrijf Arnhem die nu reeds in de horeca werken, blijven in dienst van Sportbedrijf Arnhem en blijven vallen onder de CAO Vermo.

- Sportbedrijf Arnhem exploiteert (of is bezig deze weer in exploitatie te nemen) horeca op de volgende locaties: zwembad De Grote Koppel, sportcomplexen Valkenhuizen, Elderveld, De Laar en sporthal Kermisland (wordt: Middachten).
- De horeca is ondergeschikt aan de sportieve en sociaal-maatschappelijke activiteiten van Sportbedrijf Arnhem. Dit is gelijk aan de huidige situatie dus ook daar geen verandering in de situatie ten opzichte van andere horeca-aanbieders in Arnhem. Dit hebben Sportbedrijf, de gemeente en de nieuwe horeca BV (Sportbedrijf Arnhem Horeca BV) ook laten vastleggen in een overeenkomst waarin wordt afgesproken dat Sportbedrijf Arnhem Horeca haar werkzaamheden uit zal voeren in het kader van sport, spel, beweging, sportstimulering, vitaliteit en/of andere activiteiten met een (sociaal) maatschappelijk karakter aansluitend op het doel van Sportbedrijf Arnhem. Deze verandering leidt dus niet tot meer concurrentie voor andere partijen.

Uitvoering

De Raad van Commissarissen (RvC) van het Sportbedrijf is volgens de statuten van sportbedrijf Arnhem (artikel 17 lid 1 sub d) volledig bevoegd om goedkeuring te verlenen voor de oprichting van de Horeca BV. De nieuwe BV is een dochtermaatschappij waarbij Sportbedrijf Arnhem (zelf een 100%-dochter van de gemeente Arnhem) alle aandelen houdt. Sportbedrijf is zelf enig bestuurder en enig aandeelhouder. Het bestuur van de Horeca BV moet de belangrijkste besluiten vooraf ter goedkeuring voorleggen aan de aandeelhouder (Sportbedrijf Arnhem). De RvC van het Sportbedrijf zal ook fungeren als RvC voor de Horeca BV.

De nieuwe besloten vennootschap is momenteel in oprichting (notarieel). Sportbedrijf Arnhem is verder bezig met het inrichten van de administratie en het opstellen van een dienstverleningsovereenkomst tussen haarzelf en haar dochter-BV, aanmelding bij de nieuwe CAO en het pensioenfonds horeca, et cetera, en het aanvragen van de horecavergunningen op naam van de nieuwe vennootschap. Sportbedrijf Arnhem is van plan in april 2023 te starten met de exploitatie van de horeca via de nieuwe BV.

Communicatie

Verdere communicatie zal vooral binnen Sportbedrijf Arnhem en met haar klanten/leveranciers plaatsvinden.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch